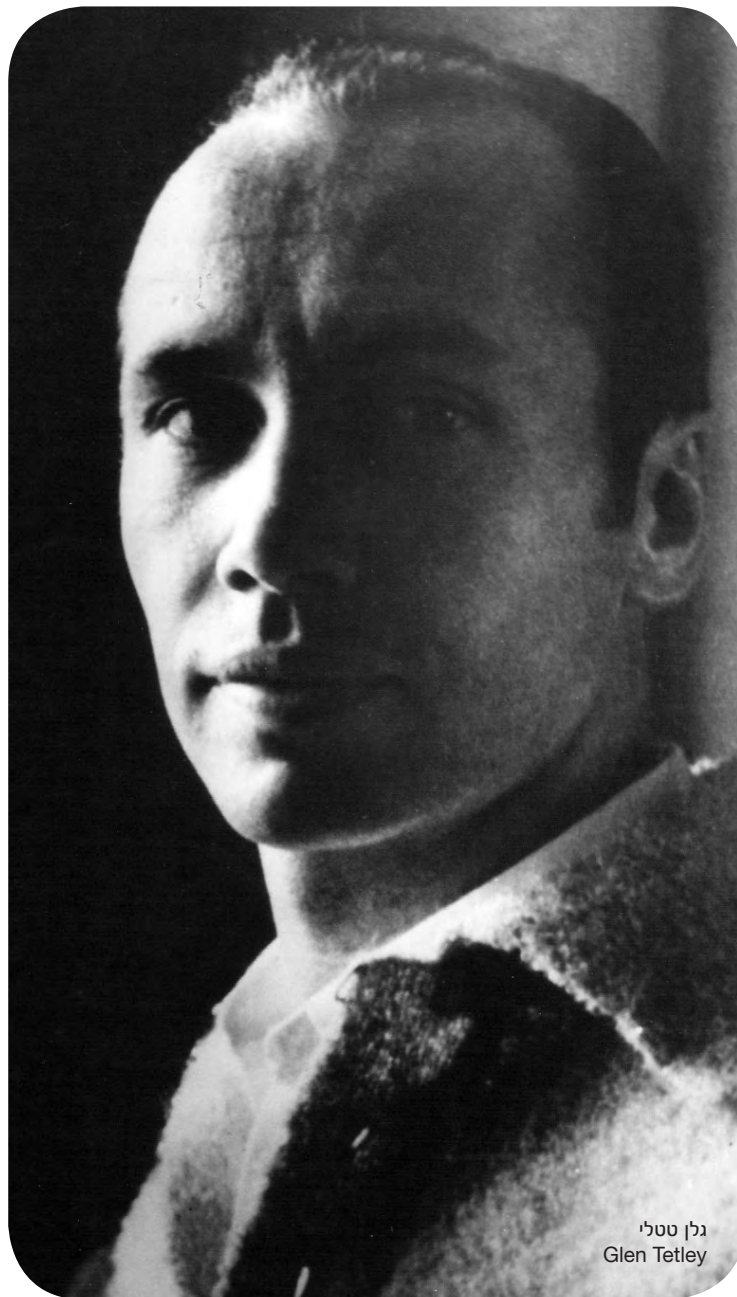

נורמן מוריס
Norman Morrice

גלן טטלי
Glen Tetley

לזכרם של גלן טטלי ונורמן מוריס

שונים, וכך גם יצירתו הכוריאוגרפית. טטלי יצר מעל 50 בלטים ללהקות הגדולות בעולם. יצירתו הראשונה היתה *פירו לונר* (1962). הוא יצר מחולות הן ללהקות בלט קלאסי והן ללהקות מחול מודרני. ביצירתו שילב את עולם הבלט עם המחול המודרני, "תוך שילוב הקו המוארך והווירטואוזיות של הבלט עם תחושת המשקל והקרקע של המחול המודרני" (לויס סגל, 2007).

גלן ואני נפגשנו לראשונה בניו יורק בשנות ה-40 המאוחרות, כאשר כל אחד מאיתנו הופיע בריקודי סולו פרי יצירתו במסגרת סדרת ההופעות "במה לרקדנים". הוא ביקר לראשונה בישראל כרקדן בלהקת מרתה גרהאם, בשנת 1956, ואז התאהב בארץ. הוא שב לארץ ב-1965, בהזמנתה של בת שבע דה רוטשילד, כדי להעמיד את

מחול עכשיו | גיליון מס' 14 | אוקטובר 2008 | 43

גלן טטלי

"בעבורי, ההתרגשות היא באותו רגע בסטודיו שבו הבלתי אפשרי נהיה אפשרי"

גלן טטלי (1926-2007), רקדן, כוריאוגרף, מורה ומנהל אמנותי של להקת נדרלנדס דנס תיאטר ושל בלט שטוטגרט, נולד בקליבלנד, אוהיו, ומת בביתו שבפלורידה. הוא החל בקריירת הריקוד שלו בגיל 20, לאחר שסיים שירות בצי האמריקני במלחמת העולם השנייה. טטלי למד והופיע במחיצת אמנים מגוונים בלהקות המחול הגדולות ובמחזות זמר: ג'ון בטלר, רוברט ג'ופרי, מרתה גרהאם, הניה הולם, אנתוני טיודור, חוזה לימון, פרל לנג, אנה סוקולוב וג'רום רובינס. באופן יוצא דופן, הקריירה שלו כרקדן שילבה עולמות מחול

רינה גלוק

גלן טטלי ונורמן מוריס, שניהם כוריאוגרפים בעלי שם עולמי, שיצרו מחולות ללהקת המחול בת-שבע בשנותיה הראשונות, הלכו לעולמם. גלן טטלי מת בינואר 2007, חודש לפני שמלאו לו 81 שנים, ונורמן מוריס מת בגיל 76 בינואר 2008. בשנת 2003, כשאספתי חומר לצורך כתיבת ספרי *להקת המחול בת-שבע 1964-1980 סיפור אישי* (גלוק, 2006), נפגשתי עם גלן בניו יורק ועם נורמן בלונדון.

סארגאסו וליצור את הציידים האגדיים ללהקת המחול בת־שבע שאך זה נוסדה. בראיון אמר "נסעתי לישראל... זאת היתה אחת התקופות היפות ביותר בחיי... אהבתי את זה, אהבתי את האנשים... זה היה כל כך מרגש לעבוד עם הרקדנים האלה, היתה להם צורה אחרת – כן, הם ודאי הוכשרו בשיטת גרהאם, אבל הם היו ישראלים... והם היו נהדרים, גדולים, חזקים, חושניים, רגישים, אגרסיביים, מלאי תשוקה, כל הדברים הללו... אז החלטתי ליצור בלט על בסיס כל אלה" (Nuchtem, 1977).

התוצאה של ההשראה שהמפגש עם רקדני בת־שבע עורר בטטלי היתה הציידים האגדיים (1965), למוסיקה של המלחין הישראלי עדן פרטוש. היצירה הועלתה על ידי בת־שבע במשך שנים רבות בישראל ובסיווריה הרבים בחו"ל. בין השאר הועלתה עם התזמורת הפילהרמונית הישראלית, במסגרת תוכנית המינויים שלה לשנת 1976. גלן שב וחזר לישראל ויצר את תהילים (1966) ואת סטרופה־אנטיסטרופה (1972).

טטלי עבד בצמידות עם רקדניו, והדימויים שלו פנו אל תחושות הבטן באופן אינטנסיבי, אישי ותובעני. הוא ידע מה רצה להוציא מכל רקדן ורקדן ועבד ללא לאות עד שהשיג את התנועה וההופעה הרצויות לו. השימוש שלו בטורסו כמקור שממנו נובעת תנועת הרגליים והזרועות היה אורגני מאוד ושאל את מקורו מהאסתטיקה הגרהאמית. רקדני בת־שבע היו מכווננים לכוריאוגרפיה ולדרך היצירה של גלן והתוצאות בהופעות היו מרגשות לרקדנים ולקהל כאחד.

נורמן מוריס

"אהבתי את ישראל, אהבתי את האנשים... כשקיבלתי את ניהולה של להקת רמבר, עיצבתי אותה כלהקה רפרטוארית כמו בת־שבע"

נורמן מוריס (1933-2008) היה רקדן, כוריאוגרף ומנהל אמנותי בריטי, שנולד במקסיקו ומת בביתו בלונדון בינואר 2008. הוא החל את לימודי המחול במנספילד, נוטינגהמשייר, ולאחר מכן למד בבית הספר רמבר (מ־1952). הוא הצטרף ללהקת בלט רמבר בשנת 1953, היה לרקדן ראשי והחל ליצור ללהקה זו ב־1958. ב־1962 נסע לניו יורק, לאחר שקיבל מלגה מקרן "פורד" האמריקנית, כדי ללמוד אצל מרתה גרהאם, שלימים היתה לה השפעה מכרעת על חזונו האמנותי. ב־1966 מונה למנהל אמנותי שותף של בלט רמבר ובשנים 1970-1974 שימש מנהל אמנותי של הלהקה לצדה של מרי רמבר. נורמן היה אחראי לשינוי הכיוון של בלט רמבר, מלהקה בעלת אוריינטציה קלאסית ללהקת מחול מודרני. לשם כך הזמין כוריאוגרפים בני זמנו, אשר כמותו יצרו ללהקה ריקודים בעלי רעיונות חדשניים. ב־1974 עזב את בלט רמבר והתמסר לכוריאוגרפיה. שנים רבות

לאחר מכן סיפר לי: "... אלה היו השנים הטובות ביותר בחיי". ב־1977 הפסיק ליצור, אחרי שנענה להזמנה של הבלט המלכותי בלונדון להתמנות למנהל האמנותי של להקה זו. כאשר עזב את הבלט המלכותי, ב־1986, התמנה למנהל לימודי הכוריאוגרפיה בבית הספר של הבלט המלכותי, שם פיתח דור צעיר של יוצרים.

הקשר של נורמן עם להקת בת־שבע החל ב־1966, כאשר מרתה גרהאם בתפקידה כיועצת האמנותית הזמינה אותו ליצור את האירוסין. זו היתה העבודה הראשונה שלו לבת־שבע, ובעקבותיה הוא יצר ארבעה ריקודים נוספים ללהקה. את כולם אהבו הן הרקדנים והן הקהל והמבקרים: פנים ומסיכה (1966); 1-2-3, חזרה!... (1968); קונצ'רטו לכלי הקשה (1970); ומסע (1975).

חזרות עם נורמן היו תמיד עונג צרוף: הוא היה אדם רגיש בצורה יוצאת דופן, כן, ידידותי ובעל רצון אמיתי לפתח כל רקדן ורקדן שעמו עבד. לא פלא שהיה אהוב ומוערך על ידי כל מי שעבד איתו. בחזרות הוא פיתח את רעיונות המחול שלו ועיצב את התנועה בארשת נינוחה ומקצועית, תמיד עם הומור וצניעות. הוא הציג את רעיונותיו ועיבד אותם בסבלנות עם כל אחד מן הרקדנים, עד שמצא את התנועה שביקש.

כאשר פגשתי את נורמן בלונדון, בספטמבר 2003, הוא אמר לי: "הטכניקה של מרתה גרהאם היא היחידה מלבד טכניקת הבלט הקלאסי שיכולה ליצור רקדן". העלינו וחלקנו בהנאה זיכרונות מן העבר והערותיו הגלויות וזיכרונו יוצא הדופן היו לי לעזר רב.

לנורמן מוריס מיוחס המהלך של שינוי פני המחול בבריטניה על ידי החדרת רעיונות מודרניים לזירת המחול שם בשנות ה־60. מעל לכל הוא ייזכר על תרומתו לטיפוח כוריאוגרפים, רקדנים, מלחינים ומעצבים.

ביבליוגרפיה

סגל, לויס. לוס אנג'לס טיימס, 2 בפברואר 2007. Nuchtern, Jean. *The Oral History Archives of the New York Library for the Performing Arts – Dance Division*, January 11 and 25, 1977.

פרופ' רינה גלוק – רקדנית, מורה כוריאוגרפית ויועצת אמנותית, ממייסדי להקת בת־שבע. היתה דיקנית הפקולטה למחול באקדמיה למוסיקה ומחול בירושלים. ספרה *להקת המחול בת־שבע 1964-1980: סיפור אישי יצא* לאחרונה בהוצאת כרמל.